

 Helse Bergen HF	<h1>1.0. Foretaksledelsens instruks til strålebruk i Helse Bergen HF</h1>	
Kategori: Kliniske støttefunksjoner/Strålebruk	Gyldig fra/til: 07.08.2025/07.08.2027	
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Kliniske støttefunksjoner	Versjon: 3.02	
Godkjenner: Tone Nybø	Retningslinje	
Dok. ansvarlig: Hafslund Rune	Dok.id: D35898	

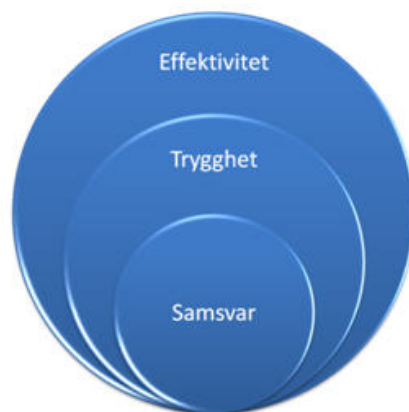

KRAVDOKUMENT STRÅLEBRUK

FORETAKSLEDELSENS INSTRUKS TIL STRÅLEBRUK I HELSE BERGEN HF

med formål

RIKTIG DIAGNOSTIKK OG BEHANDLING ved bruk av stråling

Bergen, 01. februar 2023

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon	3
2. Bakgrunn	3
3. Målgruppe.....	3
4. Hensikt	3
5. Omfang	3
6. Vedlegg	3
7. Relevante myndighetskrav	3
8. Barrieretiltak Strålebruk.....	4

Vedlegg:

[Vedlegg: Definisjoner Strålebruk](#)

[Vedlegg: Felles merking Strålebruk](#)

[Vedlegg: Frekvens kvalitetskontroll røntgenstråling](#)

[Vedlegg: Grenseverdier for radioaktive isotoper i bruk i Helse Bergen](#)

[Vedlegg: Myndighetskrav Godkjenninger Samtykke](#)

[Vedlegg: Referanser og linker Strålebruk](#)

[Vedlegg: Risikorapport Strålebruk](#)

[Vedlegg: Unntaksgrenser åpne radioaktive kilder](#)

[Vedlegg: Mal for varsel av alvorlig strålehendelse](#)

Kravdokument Strålebruk ble publisert i EK i 2008. I oktober 2010 kom den første store revisjonen som tok sikte på at krav i dokumentet skulle bli lettere å forstå og lettere å etterleve. Revisjon 2 fra november 2011 skjedde etter at ny strålevernforskrift og ny forurensingsforskrift trådte i kraft fra 1. januar 2011, og revisjon 2 inneholder primært nye krav fra strålevernforskriften. Revisjon 3 fra juni 2012 bygger på handlingsplanen utarbeidet av Helse Bergen HF etter tilsyn fra Statens strålevern i november 2011. Revisjon 4 presiserer at Kravdokument Strålebruk er foretaksledelsens instruks, samt inneholder revisjon av kapittel 4.16. Revisjon 5 følger opp avvikene etter tilsynet fra Statens strålevern og kravdokumentet oppdateres som følge av disse. Revisjon 6 tar spesielt for seg forhold rundt strålefaglig ansvarlig lege og meldinger om uønskede strålehendelser. Revisjon 7 følger spesielt opp endringer til Strålebrukkomité, linsedoser og revisjon av melding av uønskede strålehendelser. Revisjon 8 klargjøres for tilsyn i mars 2016. Revisjon 9 er en større revisjon etter ny Strålevernforskrift gjeldende fra 01.01.17 og etter at foretaket har fått nye godkjenninger innen strålebruk.

1. Introduksjon

Kravdokument Strålebruk er utarbeidet av Rune Hafslund, strålevernansvarlig i Helse Bergen HF.

2. Bakgrunn

Bruk av stråling er en forutsetning for å kunne gjennomføre kjerneaktivitetene til Helse Bergen HF innenfor diagnostikk og behandling. Foretaksledelsen har oppsummert krav til bruk av stråling fra foretakets interessenter* i dette kravdokumentet.

(*Foretakets interessenter: pasienter, besøkende, pårørende, ansatte, ledere, adm.dir., styret, leverandører, samarbeidspartnere og myndigheter)

3. Målgruppe

Kravdokumentet for strålebruk er skrevet for foretakets egne medarbeidere, som gir, påvirker eller blir utsatt for stråling og for foretakets ledere, som har ansvar for strålekilder og/eller pasienter og/eller medarbeidere som kan bli utsatt for stråling.

4. Hensikt

Kravdokument Strålebruk skal bidra til effektiv helsehjelp og trygg strålebruk, samt at stråling brukes i samsvar med myndighetskrav.

5. Omfang

Kravdokument Strålebruk forutsetter opplærte, kompetente medarbeidere. Kravdokument Strålebruk er skrevet i et språk og i et omfang som er tilpasset de som skal etterleve kravene med fokus på å gi korte, klare meldinger om hvem som skal gjøre hva og eventuelt hvordan.

6. Vedlegg

Til Kravdokument Strålebruk finnes det flere vedlegg. Disse er ikke nødvendig lesing for å etterkomme kravene, men innholdet i vedleggene danner grunnlag for de krav som er utarbeidet. Vedleggene kan være en hjelp for å forstå eller for å etterkomme de enkelte krav.

Vedlegg:

[Vedlegg: Definisjoner Strålebruk](#)
[Vedlegg: Felles merking Strålebruk](#)
[Vedlegg: Frekvens kvalitetskontroll røntgenstråling](#)
[Vedlegg: Grenseverdier for radioaktive isotoper i bruk i Helse Bergen](#)
[Vedlegg: Myndighetskrav Godkjenninger Samtykke](#)
[Vedlegg: Referanser og linker Strålebruk](#)
[Vedlegg: Risikorapport Strålebruk](#)
[Vedlegg: Unntaksgrenser åpne radioaktive kilder](#)
[Vedlegg: Mal for varsel av alvorlig strålehendelse](#)

7. Relevante myndighetskrav

Kravdokument Strålebruk er bygget opp rundt relevante myndighetskrav og lokale krav i Helse Bergen HF,

[Strålevernloven](#)
[Forurensningsloven](#)
[Spesialisthelsetjenesteloven](#)
[Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. \(arbeidsmiljøloven\)](#)

[Strålevernforskriften](#)
[Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet \(nr.1358\)](#)
[Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler \(nr.1356\)](#)
[Forurensningsforskriften](#)
[Forskrift om forurensningslovene anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall](#)
[Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, kap. 16/ Avfallsforskriften](#)
[Forskrift om utførelse av arbeid](#)
[Forskrift om endring i forskrift om arbeid med ioniserende stråling](#)
[Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#)
[Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter \(Internkontrollforskriften\)](#)

[Risikovurdering](#)
[Dokumentstyring - grunnleggende prinsipper](#)
[Kompetansearbeid i Helse Bergen](#)
[Synergi - Melding om uønskede hendelser](#)

8. Barrieretiltak Strålebruk

Kravdokument Strålebruk forutsetter at barrieretiltak, som brukes i risikovurderingen (se Vedlegg), må fungere.

Nedenfor finnes en oversikt over de barrieretiltak som finnes i risikovurderingen. Til hvert barrieretiltak med underpunkter er det knyttet ett eller flere krav som gjenspeiles i Kravdokument Strålebruk.

1. Adgangskontroll
  - a. Klassifisering Låsing Merking
2. Anskaffelser Lagring Transport Avhending
3. Beredskap Nødprosedyrer
4. Berettigelse Optimalisering Prosedyrer
  - a. Rekvisisjon Informasjon til/ fra pasient
5. Bygging Ombygging Innredning
  - a. Skjermingsarkitektur
6. Dokumentasjon
  - a. Journalføring Berettiget Pasientdoser Vedlikehold
7. Egenkontroll
8. Godkjent Kompetent personell Tilstrekkelig ressurser
  - a. Profesjonsutdanning
  - b. Opplæringsplan
    - i. E-læringskurs
    - ii. Apparat-/ metode- spesifikk
    - iii. Vedlikeholdt (gjentatt etter bestemt plan)
9. Godkjent Vedlikeholdt strålekilde
  - a. Godkjenning Melding Oversikt
10. Helsekontrollsystem ansatte
  - a. Persondosimeter
11. Laboratorievirksomhet
  - a. Krav til isotoplaboratorium, Arbeid med åpne radioaktive strålekilder
12. Policy Mål Risikovurdering Forebyggende tiltak
13. Radioaktivt avfall Forurensning
14. Rapportering Godkjenning Melding
15. Skjermingstiltak
  - a. Grenseverdier for stråledose
16. Uønsket strålebruk Avvikshåndtering